

חודש ארגון תש"פ | יובל

**"כי המצווה הזאת אשר אנוכי מצווך היום
לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא לא בשמים היא"**

כתיבה: שירה דהן, יעל פלאי, אורית שכטר, סימה יצחקי, רחל סבג, חרות פארלוק, טל פאר.
פיתוח תוכן: זוהר כובשי, טליה וינוגרד.
עריכה לשונית: חנה פורטגנג.
עיצוב: תהילה עיצוב חזותי.
עיצוב הכריכה: סטודיו בת עמי.
הבאה לדפוס: אברהם שטרן.
בהוצאת מחלקת תוכן בני עקיבא.

מדריכים יקרים,

כן, הוא הגיע, ברוך ה' שוב הוא הופיע, מזל שהוא קיים. חודש הארגון שוב מגיע - ובענק. הוא מגיע בעוצמה של רוח, בעוצמה של עשייה שהולכת לייצר לנו שנת פעילות מלאה בתורה ובעבודה.

בחודש הארגון ברור לנו שאנחנו מצווים לפעול עם החניכים; בחודש הארגון ברור שאנחנו מצווים ליישם את הנושא וברור לכולנו שבחודש הארגון אנחנו הכי הרבה בצוותא עם החניכים ועם הסניף. בחיבור. חודש הארגון הוא שיא הציווי ושיא הצוותא שלנו, חברי צוות ההדרכה.

"גדול מצווה ועושה", זעק רב יוסף, מגדולי האמוראים. רב יוסף הדריך אותנו איך צריך להתייחס לימי הגאולה שבהם אנו נמצאים. הוא הגדיר את היחס הראשוני שבו אנחנו ניגשים אל עולם המצוות האישיות שלנו ואל עולם הדרכה ובו אנחנו פועלים.

בשנה זו אנחנו רוצים לחזק שריר בסיסי ועמוק: את שריר המחויבות שלנו. המחויבות היא שמאפשרת את מרחב החיבור שאליה אנחנו כוספים ואותו אנחנו רוצים כל כך. בחודש הארגון נזעק בגרון ניחר בכל פעולה, תערוכה או קיר שנצבע, בכל יישום נושא שנעשה עם השבט: אנחנו מצווים! וציווי זה הוא זה שנותן לנו את הצוותא. הגיע הזמן לזעוק לעולם כולו שהמחויבות היא שיוצרת את החיבור, והחיבור הוא שיוצר את המחויבות. זהו מעגל בלתי פוסק, וזה החידוש שלנו בשנה זו.

אני בטוח שתצליחו להוביל חודש ארגון חזק ועוצמתי ומתפלל איתכם שנצליח לחזק את השריר הזה גם אצלנו וגם אצל חניכינו, כי ברגע שהשריר שלנו יהיה חזק העולם כולו יבין מהי דרך בני עקיבא, ועוצמת חודש ארגון תורגש בכל רחבי הארץ.

אני רק רוצה להוסיף בקשה אחת, מדריכים יקרים ומדריכות יקרות:

גם בחודש זה אנחנו מצווים לשמור על גופם ועל נפשם של החניכים והחניכות היקרים שלנו, וכולנו ציווי שבצוותא נשמור על חניכינו תוך כדי הפעילות העצומה והעוצמתית של חודש הארגון.

חודש ארגון שמח,

יאיר שחל

מזכ"ל

מדריכים יקרים, ה' עימכם!

בחודש הארגון נשים לב במיוחד לחניכים השקופים, שאינם מתבלטים במיוחד, אלו שעלולים להתפספס לנו ולהיעלם לאחר שבת הארגון. נשים לב לחניכים שמנסים לשבש לנו את התהליך החינוכי ונחשוב כיצד לעזור להם למצוא את המקום שלהם בינינו. נשים לב גם לחניכים שבאים כדי לעבוד ולהיות שייכים ונעצים אותם.

בחודש הארגון נחנך למצוות ונשמור על האווירה המשפחתית, נגדל בתורה ובמצוות יחד, נכיר בשונות שבין חברי התנועה ונגלה סבלנות בחינוך למצוות. "אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יִעְזְרוּ וְלֹאֲחָיו יֵאָמֶר תִּזְקַק": החינוך למצוות ייעשה בעין טובה, באהבה, בימין המקרבת ובשלום, כדרכו החינוכית של אהרן הכהן, שהיה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

מוגשת לכם חוברת פעולות לתהליך החינוכי בחודש הארגון. קראו אותה והתאימו את התכנים לשבט, הפכו את החודש לחודש ערכי ומשמעותי ואל תוותרו על לימוד, פעילות וחוויה עם החניכים שלכם.

מאמין בכם מאוד!

בהצלחה רבה,

אלחנן כהן ששון

ראש מחלקת הדרכה

איזו התרגשות - חודש ארגון הגיע! חודש גדוש בפעילות אינטנסיבית, חודש שבו החניכים שלנו פועלים יחד ומעצבים את השבט שלנו כמשפחה חזקה ומגובשת! השנה אנו זוכים לעסוק בנושא הבונה את עמוד השדרה הרוחני שלנו ושל חניכינו: 'מצווה ועושה'. נברר יחד את היחס הנכון והבריא למצוות הנפלאות שהקב"ה העניק לנו ונחנך למחויבות עמוקה לפרטי המצוות מתוך שאיפה לחיבור המוליד שמחה ואהבה בקיום המצוות.

בחודש הארגון נעמיק בגישה הרואה בחיבור ובמחויבות למצוות שני צדדים של אותו מטבע, שאי אפשר לזה בלא זה, ונתנסה בלימוד ובבירור מצוות שונות כדי להטמיע את תפיסת העולם השלמה הזאת.

חודש הארגון עמוס במשימות רבות, וחשוב לזכור שכל המתודות שמשמשות אותנו - צביעת קירות, דגלנות, הצגות, הופעות, תערוכות ועוד - מטרתן לייצר תהליך חינוכי משמעותי בשבטים. חינוך הוא עבודה במעגלים, וחיזוק הקשר בין חברי הסניף למצוות יביא לידי חיזוק מגוון הקהילות בתנועה ועם ישראל כולו.

מדריכי יובל היקרים,

כמדריכי יובל הנושא הזה מאתגר פעמיים: ראשית, מדובר בנושא מעט כבד ומורכב להסבר לחניכים שלנו. שנית, חלק ניכר מחניכי יובל באים מבתיים לא דתיים, כך שנושא התורה והמצוות רחוק מהם עוד יותר. כדי להתמודד עם המורכבות של הנושא נכתבו הפעולות בחוברת זו בהתאמה לחניכי יובל ולרמתם. בחלקים שונים של הפעולות ניתנה האפשרות לבחור בין דרכי העברה שונות של המסר, כדי שתוכלו למצוא את הדרך המתאימה לחניכים שלכם וליכולות ההבנה והתקשורת שלהם. כמו כן כדי למצוא מצווה שקרובה יותר לעולמם של חניכי יובל בחרנו לעסוק במצווה שהם מסוגלים להבין ולקיים - והדרת פני זקן.

מעבר לכך הפתרון למורכבות השנייה נמצא בידיכם - בגישה שתנחה אתכם בפעולות. הגישה הזו מתבססת על ההבנה שאנחנו רוצים לחנך את חניכי יובל לערכי תורה ועבודה ככל החניכים בבני עקיבא. עלינו מוטל החיוב לחנך אותם לקיום מצוות שהם מסוגלים להבין, ולכן הדיבור על החיוב במצוות ועל אהבת המצוות הוא חלק בלתי נפרד מהחינוך בשבטי יובל. אל דאגה, איננו מנסים להחזיר את חניכינו בתשובה בניגוד לרצון הוריהם, אך מנגד אנו אומרים בפה מלא שקיום המצוות הוא חלק מרכזי בחינוך שלנו, ולכן אנחנו בוחרים לעסוק בו בשבט יובל כמו בשאר השבטים. אני מקווה ומייחל שבכך נזכה להעמיק עוד יותר במחויבותנו לתורה ולמצוות, בזכות שלנו להיות מצויים ועושים.

בברכת חברים לתורה ועבודה

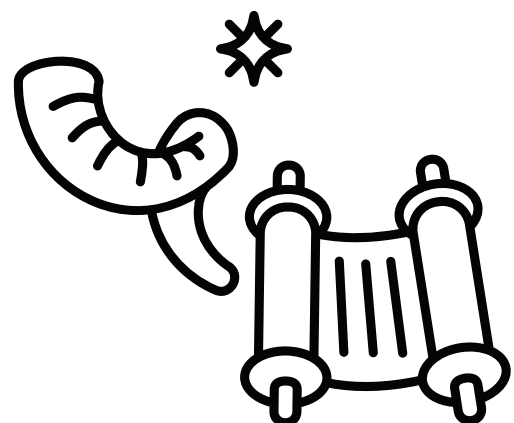
יוס מאירוביץ

ראש מחלקת חינוך מיוחד

השאלה על מידת חיובם במצוות של אנשים עם מוגבלות שכלית עלתה לדיון אצל הפוסקים כבר לפני מאות שנים. הרמב"ם עוסק בכך, ובעקבותיו פוסקים רבים דנו בשאלה זו. מרבית הפוסקים באו לכלל מסקנה שאנשים עם מוגבלות שכלית מחויבים רק במצוות שהם מצליחים להבין במידה מסוימת, אפילו אם הם מבינים אותן רק ברמה של ילד בן שש. הפסיקה הזו בעצם אומרת לנו שהחניכים שלנו, אם הם מסוגלים להבין חלק מהמצוות, מחויבים בהן ממש.

לשאלת החיוב במצוות יש עוד השלכה, וגם היא נידונה בהלכה: האם צריך לחנך למצוות ילדים עם מוגבלות שכלית? לאור ההבנה שיש עליהם חיוב במצוות שהם מסוגלים להבין, הרי שמוטלת על המחנכים שלהם החובה ללמד אותם מצוות בדיוק כפי שיש לחנך כל ילד אחר לקיום מצוות.

הנושא שבחרנו בתנועה לעסוק בו השנה הוא 'מצווה ועושה'. בשנה זו נלמד על המחויבות שלנו לעולם של מצוות ועל הרצון שלנו להיות מחויבים אליו. החיוב במצוות אינו עונש אלא הזדמנות להבין טוב יותר את הקשר בינינו לבין הקב"ה, את החיבור שלנו איתו ואת המשמעות של הקיום שלנו בעולם הזה.

תוכן עניינים

8.....הקדמה למדריך יובל

9.....רעיונות לקירות

11.....שבוע 1

12.....פעולה 1: היכרות עם המצוות - (לא רק) עשרת הדיברות

17.....פעולה 2 : מצוות: ביטוי לקשר שלנו עם הקב"ה נעשה ונשמע

25.....שבוע 2

26.....פעולה 3: מה זה אומר להיות מחויבים? הכלל הוא להיות חלק מהכלל

31.....פעולה 4: היכרות עם המצווה "והדרת פני זקן"

35.....שבוע 3

36.....פעולה 5: מקיימים את המצוות מתוך שמחה - ושמחת במצוותך

38.....פעולה 6: סיכום המערך והתנסות, עשייה מתוך חיבור למצווה - מתחברים למצוות

גדולים, מצווים ועושים

מדריכים יקרים,

מובאת לפניכם סקירה של הפעולות בחוברת זו כדי לאפשר לכם הבנה של התהליך החודשי. אנחנו ממליצים בחום לעבור עליה לפני שאתם מכינים את הפעולה הראשונה, כך תבינו טוב יותר את הנושא ואת החלוקה שלו לפעולות השונות, ותדעו לתווך אותו לחניכים בצורה מיטבית. השבט שלכם יברר את הנושא השנתי - "מצווה ועושה" - דרך מצוות "והדרת פני זקן" ולכן תמצאו כאן התייחסות מיוחדת אליה. חשוב לציין שהנושא המרכזי אינו "והדרת פני זקן" אלא "מצווה ועושה", העיסוק במצווה הספציפית הוא השביל דרכו נעמיק בסוגיה הכללית.

בהצלחה!

שבוע ראשון - גדולים

פעולה 1: היכרות עם המצוות

אחרי שנחשוף את החניכים למצוות באופן כללי נוכל לעבור לשלב הבא, ובו נדבר על תפקיד המצוות: הקשר שלנו עם הקב"ה

פעולה 2: מצוות: ביטוי לקשר שלנו עם הקב"ה

בסיום הדיבור המהותי על הקשר שלנו עם הקב"ה ועל המצוות כאמצעי להתחבר אליו נעבור לשלב שבו נדבר על הצד השני של המטבע: המחויבות שלנו למצוות

שבוע שני - מצווים

פעולה 3: מה זה אומר להיות מחויבים?

אחרי שנסקור את נושא המצוות סקירה כללית נוכל לפנות להיכרות עם המצווה שבה יעסקו שבטי יובל: "והדרת פני זקן"

פעולה 4: היכרות עם המצווה "והדרת פני זקן"

עכשיו שהמצווה מוכרת וברורה יותר נוכל לבנות עוד מדרגה ולדבר על מה שאנחנו רוצים להרגיש כשאנחנו מקיימים מצוות

שבוע שלישי - עושים

פעולה 5: מקיימים את המצוות מתוך שמחה

לסיום, אחרי שלמדנו עם החניכים גם איך אנחנו בוחרים לגשת למצווה, אחרי כל המערך שבו דיברנו על המצוות נעבור לשלב הסופי: הדיבור על חיי היום-יום וקיום המצווה

פעולה 6: עשייה מתוך חיבור למצווה

מי הקיר הכי יפה בעיר?!

רגע לפני שנצלול לפעולות, רצינו לדבר על הקירות בסניף: הקירות הם אלמנט משמעותי בחודש הארגון- אנחנו משקיעים בהם הרבה זמן ומחשבה והם מייצגים את השבט שלנו בסוף החודש, אבל לא תמיד מצליחים להפוך אותם לכלי חינוכי. השנה אנו מציעים להשתמש בקירות כדי להעצים את הטמעת התוכן בשבט, לגלות כישרונות ולתת במה לחניכים שונים.

איך? על ידי קירות פעילים! קירות פעילים הם קירות שמפעילים אותנו, יוצרים בקרבנו תנועה, גורמים לנו לחשוב בהתאם לתוכן שהקיר מציע. הקיר יכול לספר סיפור, להציע משחק ובסופו של דבר לשדרג את החוויה החינוכית ואת הנראות של החדר. זה אמנם מצריך יותר חשיבה אבל שווה כל רגע של השקעה! כדי להקל עליכם ואפילו רק כדי לפתוח את הראש- הכנו עבורכם שני רעיונות, מוזמנים להפוך אותם למציאות מרהיבה!

נראה איזה קיר יפעיל הכי הרבה הורים בשבת ארגון (:)

אופציה א-

הכינו בצד אחד של הקיר טבלה של המצווה השבועית.

הדביקו סקוטש על המקום המוגדר בקיר והכינו עמדה של ניירות וטושים.

בתחילת כל פעולת אמצע שבוע בחרו מצווה יחד עם החניכים שהם רוצים לעשות השבוע. כתבו אותה והדביקו על הלוח.

בסוף כל שבוע תוכלו לראות יחד עם החניכים האם הם הצליחו וקיימו את המצווה.

בצד השני הכינו לוח של סולמות וחבלים.

לאורך הלוח שבצו סמני שאלה וכל פעם שחניך יעצור על משבצת ובה סימן שאלה הוא יצטרך לענות על שאלה. במהלך חודש הארגון יהיו שם שאלות על מצוות (נספח 1) ובהמשך השנה תוכלו להתאים את השאלות למערכים שתעבירו.

אופציה ב-

הפכו את הקיר למשחק זיכרון ענק.

ציירו על הקיר משבצות ועל כל משבצת הדביקו סקוטש.

בחודש ארגון הדביקו כרטיסיות משחק העוסקות במצוות ובהמשך השנה תוכלו להכין כרטיסיות בהתאם לתכנים שתעבירו (נספח 2)

נספח 1

1. כמה מצוות יש? - 613
2. מהן עשרת הדברות?
3. מה המצווה הראשונה בתורה? קידוש החודש
4. מה סדר העברת התורה? משה, יהושע, זקנים, נביאים, אנשי כנסת הגדולה
5. מהי מצוות והדרת פני זקן? כיבוד הזקנים והחכמים
6. איזה מצוות אני אוהב/מחובר אליהן?
7. מהו השולחן ערוך? ספר הלכה שבו מופיעות כל פסיקות ההלכה ומה המצוות שאנחנו מחוייבים לא ומה אסור
8. איך היית רוצה להרגיש בזמן קיום מצווה?
9. מצווה שקשורה לשבת? קידוש, חלה, נרות, עונג שבת

נספח 2

1. והדרת פני זקן - כיבוד מבוגרים, זקנים וחכמים
2. ואהבת לרעך כמוך - לכבד ולאהוב את האנשים סביבנו
3. שילוח הקן - לשחרר את הציפור מהקן שלה לפני שלוקחים את הביצים שבקן
4. קידוש - לברך את היום על כוס יין
5. הפרשת חלה - לקחת חתיכה מהבצק ולהקדיש אותה לה'.
6. כיבוד אב ואם - להקשיב להורים ולתת להם לכבוד
7. השבת אבידה - כשמוצאים חפץ או דבר של משהו צריך להחזיר לו
8. צדקה - לתת לעני אוכל או כסף או כל דבר שהוא צריך כדי לעזור לו
9. אכילת מצה - אוכלים בפסח לחם עני כזכר ללחם שאכלו בני ישראל במצרים
10. לשבת בסוכה - במשך שבעה ימים צריך לשבת בבית זמני ושם לאכול ולישון
11. תפילה - לברך, לבקש ולהודות לה'
12. נרות חנוכה - הדלקת נרות במשך שמונה ימים זכרון לנס של המכבים
13. לימוד תורה - לקבוע זמנים שבהם צריך לשבת וללמוד תורה
14. נטילת ידיים - לשטוף את הידיים לפני שאוכלים לחם
15. ברכות הנהנין - להגיד תודה, לברך, ולהתפעל מתופעות טבע שונות ומיוחדות

זקונים

שבוע 1

פעולה 1: היכרות עם המצוות - (לארק) עשרת הדיברות

רציונל:

בפעולה נכיר את הרעיון הכללי של חודש ארגון, הרעיון של חיבור ומחויבות לקב"ה. נדבר על המצוות השונות, על סוגי מצוות ועל מצוות שהחניכים מכירים מהחיים שלהם. הפעולה משמשת פתיח למערך הכולל שבו נחשוף את החניכים לדיבור על מצוות ועל מה שאנחנו מרגישים כלפיהן.

מטרות:

1. החניכים יכירו את סוגי המצוות.
2. החניכים יגלו שיש מעשים שהם עושים שהם בעצם מצוות.
3. החניכים ישתפו אילו מצוות הם מכירים ואוהבים.

מהלך הפעולה:

שלב א -

נספר עם החניכים את סיפור קבלת התורה.

נחלק לחניכים תפקידים ונכין איתם יחד הצגה של סיפור קבלת תורה, מעמד הר סיני, קריאת עשרת הדיברות.

לחלופין נכין אנחנו הצגה של קבלת התורה ונציג לחניכים את הסיפור של מעמד הר סיני.

נשאל את החניכים שאלות ידע: מה קיבלנו בהר סיני? מי נתן לנו את התורה והמצוות? מה ענה עם ישראל כאשר קיבל את התורה והמצוות? וכן נשאל שאלות על המקום האישי: מה הייתם עונים אילו הייתם במעמד הר סיני? מה לדעתכם הרגישו בני ישראל כשקיבלו את התורה? הייתם רוצים להיות במעמד הר סיני? איך אתם מרגישים כשאתם מקיימים את אותן מצוות שקיבלו בני ישראל במעמד הר סיני?

שלב ב -

החניכים יחלקו בין פעולות שהם מגדירים מצוות ובין פעולות שאינן מצוות.

נציג כרטיסיות של פעולות שאנחנו עושים ביום-יום ונחלק אותן עם החניכים לקבוצות של 'מצוות' ולא מצוות' (נספח 1).

שלב ג -

קעת נראה שהפעולות שאנחנו מגדירים פעולות סתמיות הן בעצם סוג של מצוות או פעולות שמאפשרות לנו לקיים מצוות.

נעבור עם החניכים על כל פעולה ונחשוב יחד איזו מצווה היא יכולה להיות.

שאלות לדוגמה: איזו פעולה אנחנו רואים פה? איזו מצווה היא יכולה להיות? האם יכול להיות שעוזרים פה למישהו? האם יש דברים שצריך לעשות לפני שאוכלים?

דרך חשיפת המצוות: נגיד איזו מצווה כתובה בכרטיסייה וננסה יחד לראות למה הפעולה הזאת היא המצווה.

שלב ד -

כל חניך וחניכה ישתפו במצווה שהם מכירים ואוהבים.

לאחר השיתוף נדבר על אילו מצוות אנחנו מכירים ואם אנחנו גם מכירים את המצוות ששאר החברים שלנו בשבט שיתפו בהן.

*אלו אלו שמכונות למצווה
הכתובה בכרטיסייה. השתמשו
בפעלים או במעשים מילויים
את אותן פעולות מוכרות*

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

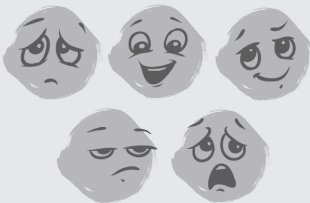
זה הזמן לעצור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שנחמק?

שני חניכים חשובים שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

_____: סם:
חשוב שגדבר על:

_____: סם:
חשוב שגדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו חשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

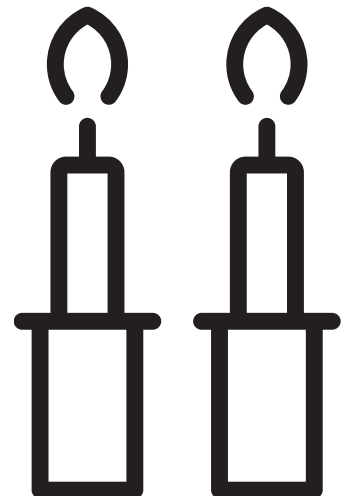

סיכום -

נסביר לחניכים שבחודש הארגון הקרוב אנחנו מתעסקים בנושא מצוות ונסכם את עיקרי הפעולה. המצוות אולי נראות לנו כמו סיפור ישן ורחוק מאוד, אבל כמו שראינו, הן נמצאות בחיים שלנו, לפעמים בפעולות שאנחנו לא יודעים שהן מצוות. בחודש הקרוב נלמד יחד להכיר את המצוות ואיך אנחנו מקיימים אותן בשמחה והתרגשות.

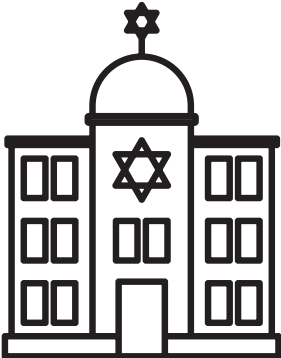
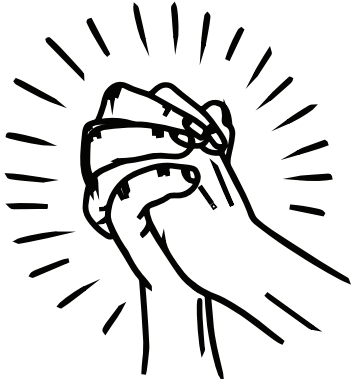

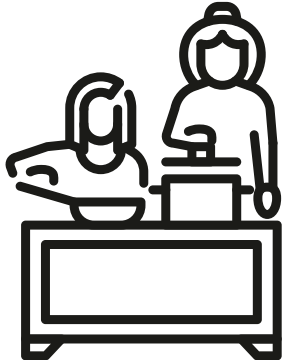
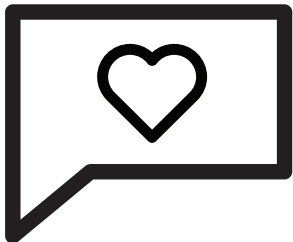
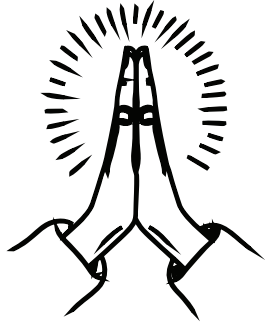

כדי להטמיע את המצרך היטב מומלץ להכין בחדר קיר או לוח של המצרך שאפשר בכל פעולה להוסיף אליו עוד חלק במצרך. ככה המצרך "שאר רציף לחניכים ונוכל להתחיל כל פעולה בהקשר של הפעולות הקודמות

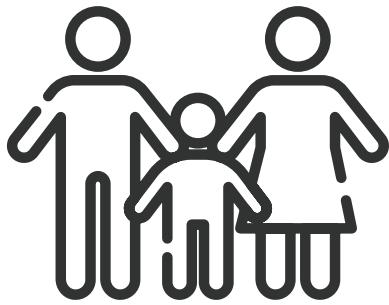

נספח 1

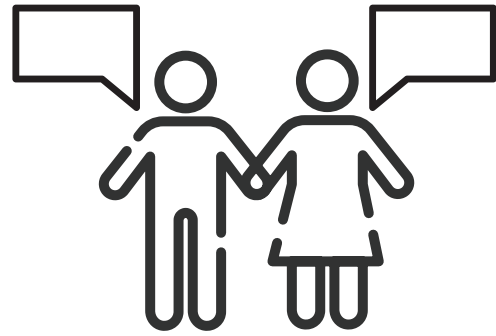
כרטיסיות מצוות

 <p>נטילת ידיים</p>	 <p>לשטוף ידיים</p>
 <p>תפילה</p>	 <p>לדבר, לבקש</p>
 <p>צדקה</p>	 <p>לתת אוכל לאדם רעב</p>
 <p>ברכה</p>	 <p>להגיד תודה</p>

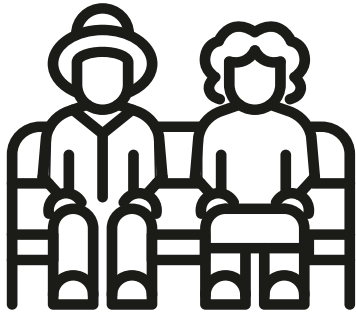
המשך נספח 1

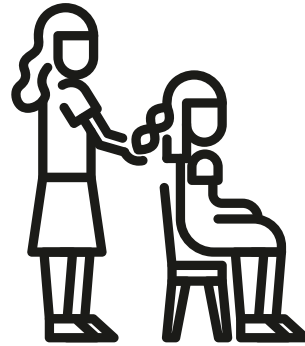
כיבוד הורים

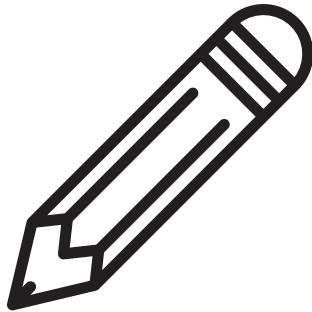
להקשיב לאבא ואימא

לתת כבוד לזקנים

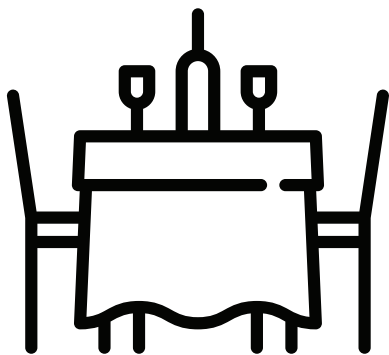
לקום באוטובוס לאדם מבוגר

להחזיר לחבר שלי את העיפרון שהוא שכח בכיתה

השבת אבדה

סעודת מצווה

לחגוג אירוע חשוב

המשך נספח 1

קידושין

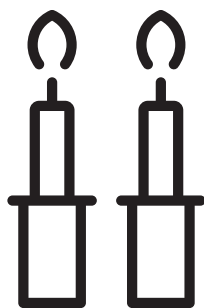
חתונה

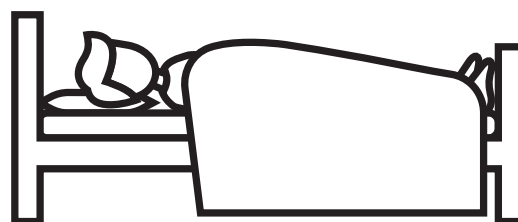
ואהבת לרעך כמוך

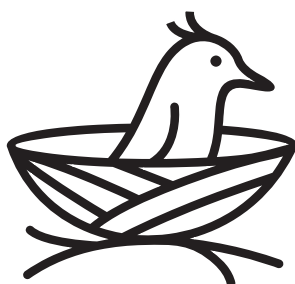
לאהוב

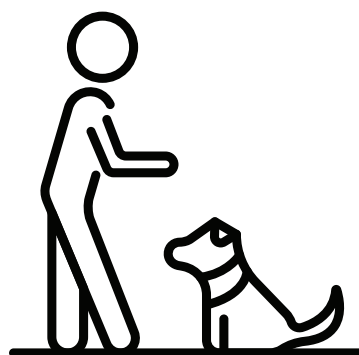
שבת

לנוח

שילוח הקן

צער בעלי חיים

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

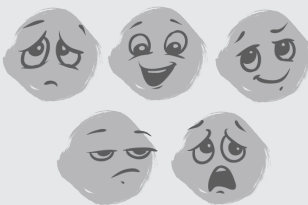
זה הזמן לעזור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים שחשו שאדגדג איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

שם: _____
חשוב שנדבר על:

שם: _____
חשוב שנדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחש שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

פעולה 2: מצוות: ביטוי לקשר שלנו עם הקב"ה

נעשה ונשמע

רציונל:

הקב"ה הוא שברא את העולם והוא שמנהיג אותו, ואנחנו רוצים להיות קשורים אליו. איך אנחנו עושים את זה? דרך המצוות. הקב"ה רוצה שנהיה אנשים טובים יותר, מוסריים יותר, וכשאנחנו מקיימים מצוות אנחנו מקשיבים לו ונקשרים אליו. כל מצווה בפני עצמה אומנם יכולה להיראות שולית, אבל קיום מצווה ועוד מצווה הופך אותנו לאנשים טובים יותר ומחבר אותנו לה'.

מטרות:

1. החניכים יזהו את הקשר בין הקב"ה למצוות.
2. החניכים יראו שקיום מצוות רבות הוא שהופך את החיים שלהם לחיים של תורה.
3. החניכים ימלאו רצף של משימות, והן ייצרו בסוף דבר אחד גדול (כדוגמה למצוות).

ציוד:

- שלטי בריסטול (נספח 1)
- נספחים 1-2 מודפסים.
- פלסטלינה במגוון צבעים או מצרכים לכדורי שוקולד
- קיסם

מהלך הפעולה:

שלב א -

נכין מראש שלטי בריסטול שבהם כמה סוגי מצוות ושלטים שעליהם כתובים הפסוקים שמכילים את הציוד עליהם (נספח 1).

נפזר את השלטים בשני טורים: טור של מצוות וטור של פסוקים, והחניכים יצרכו למתוח קו בין פסוק למצווה.

לסיכום נשאל את החניכים מה ראינו בשלב הזה או שנחזור על הרעיון המרכזי של המתודה: מה ראינו בכל טור? האם המצוות והפסוקים היו קשורים זה לזה? מי אמר לנו את המצוות? לחלופין: ראינו שכל מצווה נמצאת בתורה, והיא ציווי ישיר של הקב"ה. זה אומר שבכל מצווה שאנחנו עושים אנחנו בעצם מקיימים את רצון ה'.

שלב ב -

בשלב זה יקבלו החניכים משימות. הן יגרמו להם לעשות כמה פעולות, ובסופן הם ייצרו דבר חדש. דימוי זה יבטא איך קיום של מצוות - מצווה ועוד מצווה - הופך אותנו לאנשים טובים יותר ומחבר אותנו לקב"ה. בשלב זה ייצרו החניכים חיות מפלסטלינה לפי ההוראות שניתן להם (נספח 2) או יכינו כדורי שוקולד לפי ההוראות (נספח 3).

לסיכום נעבד עם החניכים את המתודה.

נשאל שאלות: מה הצלחנו לעשות אחרי שמילאנו את כל המשימות? אם היינו מנסים בבת אחת לעשות הכול, היינו מצליחים? אם היינו מכינים רק שלב אחד בהוראות, זה היה מספיק? מה צריך כדי להצליח

אם פעולה זו מורכבת מדי, נרים שלט של פסוק, נסביר אותו, וצמח החניכים יחד נעבור מצווה-מצווה עד שהם ימצאו את המצווה הנכונה.

הצרות למדריכים:

אם המשימה מורכבת מדי, אפשר להכין מראש רשימה של סדר היום שלנו וכרטיסיות של מצוות שצושים במהלך היום, ולהתאים מצווה למקום שלה בסדר היום.

הוסיפו לקיר את סדר היום עם המצוות כדי להראות לחניכים לאורך כל הדרך שהמצוות נוכחות בחיי היום-יום שלנו.

ליצור חיה מפלסטלינה או כדי להכין כדורי שוקולד? אם לא היינו מצייתים להוראות, האם היינו מצליחים ליצור חיות מפלסטלינה?

אחרי השאלות נסכם את המתודות סיכום רעיוני: הרצינול של משימות אלו הוא לתת לחניכים לחוות איך עשיית רצף של משימות גורמת לנו לייצור משהו חדש. החוויה הזאת מקבילה לעולם של קיום מצוות: אנחנו בחיים שלנו מקיימים מצווה ועוד מצווה, וככה אנחנו יכולים להיות לאנשים טובים יותר ולהתחבר לקב"ה.

שלב ג -

נעבור עם החניכים על סדר היום שלנו ונשאל אותם אילו מצוות הם מכירים שעושים בכל שלב ביום. ניצור עם החניכים יחד סדר יום משותף ונראה אילו מצוות אנחנו עושים בכל חלק ביום.

סיכום -

בפעולה ראינו את הקשר הישיר בין המצוות לקב"ה ואיך קיום המצוות נוכח בחיים שלנו בדברים הכי פשוטים. ראינו שמצווה ועוד מצווה יכולות להפוך אותנו לאנשים טובים ולסייע לנו להתחבר לקב"ה.

נספח 1

פסוקים:

1. "ויברך אתם אלקים ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו את הארץ"
2. "כבד את אביך ואת אמך למען יארכונו ימיך על האדמה אשר ה' אלקיך נתן לך"
3. "אם כסף תלוה את עמי את העני... כי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לערו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני."
4. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך אני ה'"
5. "בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים אני ה' אלקיכם"
6. "לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו. ולא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אלקיך אני ה'"
7. "לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'"

מצוות:

1. ללדת ילדים
2. כיבוד הורים
3. צדקה
4. כיבוד זקנים
5. סוכה
6. לא תגנוב
7. לאהוב את חברינו

נספח 2

חיות פלסטלינה

נחש מפלסטלינה:

א. גוף ופנים:

1. מכינים כדור פלסטלינה בינוני בצבע סגול.
2. מרדדים אותו לנקניקיה ארוכה ובינונית.
3. את חלקו האחורי מחדדים ליצירת זנב.
4. מרימים את חלקה הקדמי של הנקניקיה על מנת ליצור נחש זקוף.
5. את חלקה הקדמי של הנקניקיה מכופפים כלפי מטה ליצירת פנים.
6. בקיסם שיניים מחוררים שני חורים קטנים ליצירת נחיריים.

ב. כתמי גוף:

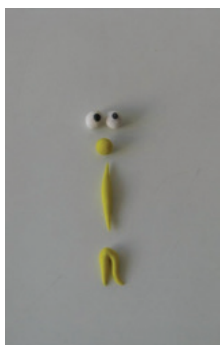
1. מכינים חמישה כדורים קטנים בצבע ורוד.
2. מועכים כל כדור לפיתה קטנה ודקה.
3. מכינים עוד חמישה כדורים קטנים יותר בצבע צהוב.
4. מועכים כל כדור לפיתה קטנה.
5. על כל פיתה ורודה מדביקים פיתה צהובה.
6. מדביקים את הפיתות הצהובות-ורודות על גב הנחש.

המשך נספח 2

ג. עיניים ולשון:

1. מכינים שני כדורים קטנים בצבע לבן.
2. לוקחים מעט פלסטלינה בצבע שחור ליצירת אישונים.
3. מדביקים במרכז כל כדור לבן את הכדור השחור הקטן.
4. מדביקים את העיניים בחלקו העליון של ראש הנחש.
5. ליצירת הלשון מכינים כדור קטן בצבע צהוב.
6. מרדדים את הכדור הצהוב לנקניקייה דקה מאוד, כמו חוט.
7. מקפלים את הנקניקייה לצורת ח.
8. מדביקים אותה בתחתית פה הנחש.

נחש מפלסטלינה:

חילזון מפלסטלינה:

א. בסיס:

1. מכינים כדור פלסטלינה בינוני בצבע תכלת.
2. מרדדים לנקניקייה שמנה שאורכה בינוני.
3. מועכים את הנקניקייה לפיתה עבה.

ב. קונכייה:

1. מכינים כדור בינוני בצבע ירוק.
2. מרדדים את הכדור לנקניקייה ארוכה ושמנה.
3. מגלגלים אותה ליצירת עיגול.
4. מדביקים על בסיס החילזון את הספירלה שנוצרה.

ג. ראש וצוואר:

1. מכינים כדור בצבע ורוד.
2. חורצים בקיסם פה בתחתית הכדור.
3. לצוואר מכינים כדור קטן בצבע ורוד.
4. מועכים את הכדור לפיתה עבה.
5. מדביקים על בסיס החילזון בצידו הקדמי את הפיתה העבה שהכנו מהכדור הקטן.
6. לוקחים את ראש החילזון ומדביקים על הצוואר.

המשך נספח 2

ד. עיניים וגבות:

1. מכינים שני כדורים קטנים בצבע לבן.
2. לוקחים מעט פלסטלינה בצבע שחור ליצירת אישונים, ומדביקים אותם על הכדור הלבן.
3. מדביקים את העיניים במרכז הפנים.
4. ליצירת הגבות מכינים שני כדורים קטנטנים בצבע תכלת.
5. מרדדים כל כדור לנקניקיה קטנה.
6. מדביקים נקניקיה מעל כל עין.
7. ליצירת האף מכינים כדור קטן מתכלת.
8. מדביקים את הכדור במרכז הפנים, מתחת לעיניים.

ה. מחושים:

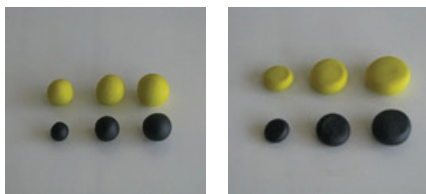
1. מכינים שני כדורים קטנים בצבע ירוק.
2. מרדדים כל כדור לנקניקיה.
3. מקפלים הצידה כל פינה של מחוש.
4. מדביקים על ראש החילזון.

חילזון מפלסטלינה:

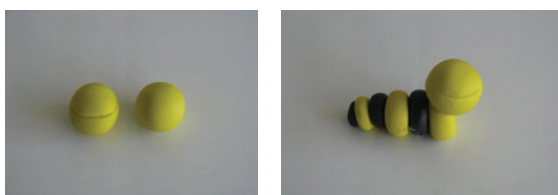
דבורה מפלסטלינה:

א. גוף:

1. מכינים שלושה כדורים בצבע צהוב: אחד בינוני, אחד קטן ואחד קטן עוד יותר.
2. מכינים שלושה כדורים נוספים בצבע שחור: אחד בינוני, אחד קטן ואחד קטן מאוד.
3. מועכים את כל הכדורים לפיתות עבות ושמנות.
4. מדביקים את הפיתות זו על יד זו לפי סדר הגדלים, מהגדולה ועד הקטנה ביותר.

ב. ראש:

1. מכינים כדור בינוני מפלסטלינה בצבע צהוב.
2. בקיסם חורצים בכדור פה מחייך.
3. מדביקים את הראש בקצה גוף הדבורה, בחלקה הקדמי.

המשך נספח 2

ג. עיניים ואף

1. לעיניים מכינים שני כדורים קטנים בצבע לבן.
2. לעפעפיים מכינים שני כדורים קטנים בצבע אדום.
3. מרדדים לנקניקיות קטנות את הכדורים האדומים.
4. מדביקים אותן סביב כל עין בחלקה העליון.
5. ליצירת האיטונים לוקחים מעט פלסטלינה בצבע שחור ומדביקים במרכז כל כדור לבן.
6. ליצירת האף מכינים כדור קטן בצבע אדום.
7. מדביקים את האף במרכז הפנים, מתחת לעיניים.

ד. מחושים וכנפיים:

1. ליצירת מחושים מכינים כדור קטן בצבע כתום.
2. את הכדור מרדדים לנקניקייה קטנה.
3. מקפלים אותה לצורת האות "v".
4. מדביקים אותה מעל ראש הדבורה.
5. ליצירת הכנפיים מכינים שני כדורים קטנים בצבע כתום.
6. מרדדים כל כדור לנקניקיות קטנות.
7. מועכים את הנקניקיות לפיתות קטנות.
8. מדביקים את הפיתות על גוף הדבורה בחלקה העליון.

דבורה מפלסטלינה:

נספח 3

כדורי שוקולד

המצרכים (25-30 כדורים):

- 300 גרם ביסקוויטים מפוררים
- 8 קוביות שוקולד מריר (30 גרם)
- 50 גרם חמאה (או מרגרינה)
- 3 כפות אבקת קקאו
- 3-4 כפות סוכר גדושות
- 1/2 כוס חלב (או מים)

אופן ההכנה:

1. מניחים בקערת זכוכית את החמאה (או המרגרינה) וקוביות השוקולד וממסים במיקרוגל כמה שניות. מוציאים ומערבבים עד שמתקבלת תערובת שוקולד חלקה.
2. מערבבים את החלב (או המים) עם אבקת הקקאו והסוכר (מומלץ לערבב את הסוכר והקקאו בכמה כפות מים רותחים, ולאחר מכן להוסיף חלב או מים עד חצי כוס). לאחר שהסוכר נמס שופכים את התערובת לקערת השוקולד.
3. מוסיפים לקערה את פירורי הביסקוויטים ומערבבים היטב.
4. קורצים כדורים בידיים.

מצווים

שבוע 2

הערות למדריכים:

פעולה 3: מה זה אומר להיות מחויבים? הכלל הוא להיות חלק מהכלל

רציונל:

להיות מחויבים פירושו להקשיב ולעשות את הכללים והחוקים שמקיפים אותנו בחיים, ובמקרה הנקודתי שלנו: לקיים מצוות. לפני שמתחילים לדבר על מצוות נתחיל בלהבין קודם כול מה זה אומר להיות מחויבים. אחרי שנבין מחויבות מהי נחדד את ההבנה שהמחויבות היא שקושרת אותנו לקב"ה והופכות את החיים שלנו לחיי תורה ומצוות.

מטרות:

1. החניכים ילמדו מה זה אומר להיות מחויבים.
2. החניכים ייחשפו לכל מיני מסגרות שהם מחויבים אליהן, ובהן מצוות.
3. החניכים יתנסו בקיום מגוון חוקים.

מהלך הפעולה

שלב א -

נשחק עם החניכים 'המלך אמר'.

חוקי המשחק: נבחר חניך אחד להיות "המלך". הוא צריך להגיד לכולם מה לעשות, וכולם צריכים לעשות את מה שהוא אומר, אבל רק כאשר הוא מקדים לציווי את הפתיחה "המלך אמר (ל---)" אם הוא לא אמר את המילים "המלך אמר", אסור לעשות את הפעולה שצוין.

לחלופין נשחק 'דג מלוח'.

חוקי המשחק: נבחר חניך אחד להיות הדג המלוח. הוא צריך לעמוד צמוד לקיר, וכל שאר החניכים עומדים בצד השני של החדר. הדג המלוח סופר בקול עד שלוש, ובסוף צועק "דג מלוח" ומסתובב. בזמן שהוא סופר עם הפנים לקיר כולם צריכים להתקדם לעברו ככל האפשר, אבל כשהוא מסיים לספור כולם צריכים לעמוד בלי לזוז. מי שהדג המלוח ראה שהוא זז - חוזר אחורה. המנצח הוא מי שמגיע ראשון לדג המלוח.

שלב ב -

נדבר על מערכת חוקים שהחניכים נפגשים איתה ביום-יום - זהירות בדרכים.

נשאל את החניכים שאלות של אסור ומותר בנושא (נספח 1).

נסביר שהמטרה של מערכת החוקים בדרכים נועדה לשמור עלינו, ורק אם נקשיב לחוקים נוכל להבטיח את ביטחוננו.

אחרי השאלות נסביר לחניכים שמחויבות פירושה שאנחנו צריכים לציית לחוקים ולכללים.

שלב ג -

נכתוב עם החניכים תקנון לשבט ובו נחליט יחד מהי מסגרת החוקים של השבט, מה אנחנו מתחייבים לעשות, מה מותר ומה אסור.

נסביר לחניכים מה פירוש 'חוקים של השבט': מה אנחנו רוצים שיהיה בשבט, איך אנחנו רוצים להתייחס לחברים שלנו, איך אנחנו מתלבשים בשבת למפקד, איך אנחנו רוצים שהחדר של השבט ייראה וכן הלאה.

אפשר לשחק את שני המשחקים

אם חניך יכול להיות המלך, בחרו מהחניכים. אם לא, אחד המדריכים יהיה המלך

אם חניך יכול להיות הדג המלוח, בחרו מהחניכים. אם לא, בחרו באחד המדריכים.

בהתאם לרמה אפשר להפוך את השאלות לשאלות פתוחות, ולא רק לשאול אם אסור או מותר. למשל, במקום לשאול אם מותר לעבור במעבר חצייה שאלו: איך צריך לעבור את הכביש?

לחלופין אפשר לשאול בכל שאלה מה המצב הנגדי. למשל, האם מותר לעבור את הכביש בין מכוניות? אסור. מה מותר?

אם השלב אינו מתאים לרמה של השבט, או שכבר כתבתם תקנון עם השבט, דאגו לשלב ד

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

זה הזמן לעזור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים חשובים שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

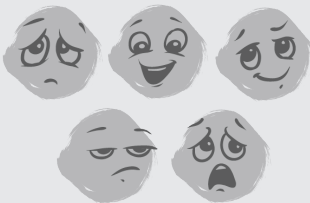
שם:

חשוב שגדבר על:

שם:

חשוב שגדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו חשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

נדון עם החניכים בשאלה מה זה אומר שיש לנו חוקים:

- האם החוקים האלה מחייבים אותנו?
- זה אומר שאנחנו חייבים לעשות מה שכתוב בתקנון?
- למה טוב שיש לנו חוקים?
- האם זה עוזר לנו שכתוב לנו מה מותר ומה אסור? האם זה בסדר שנעשה משהו נגד החוקים של השבט?

אם יש לכם אפשרות להביא את הספר עם התמונות זה יכול להוסיף! :

שלב ד -

אפשרות ראשונה: נספר לחניכים את הסיפור 'האריה שאהב תות' (נספח 2).

בסיום הסיפור נשאל את החניכים: מה קרה כשהאריה עשה מה שהוא רוצה? ומה קרה כשהוא הקשיב לאימא שלו?

אפשרות שניה: נספר לחניכים את המשל של ר' נחמן על ההינדיק (נספח 3) נשאל את החניכים:

האם הנסיך הוא באמת הינדיק?

למה הנסיך לא רצה להתנהג כמו נסיך?

מה הרופא לימד את הנסיך?

הסבירו לחניכים:

בסיפור שלנו, הנסיך מרגיש שהוא לא נסיך, הוא מרגיש שהוא דבר אחר. בגלל שהנסיך מרגיש שהוא אחר הוא חושב שהוא לא יכול להיות לנסיך ולהקשיב לכללים של הארמון. אבל בסוף הנסיך לומד שהוא יכול להיות מי שהוא ועדיין לשמור על הכללים של הארמון, הוא יכול להישאר הינדיק אבל ללבוש בגדים של נסיך, לאכול בסכין ומזלג ולהתנהג כמו נסיך.

בסוף הסיפור הנסיך מבין שהמחויבות שלו לכללים של הארמון לא פוגעת באישיות שלו וגם כשהוא מקשיב לכללים זה לא הופך אותו לאדם אחר אלא עוזר לו להיות נסיך טוב.

ככה גם אנחנו, המצוות מאפשרות לנו להיות אנשים טובים יותר ולעשות את רצון ה' וגם כשאנחנו נוהגים לפיהן אנחנו יכולים לשמור על מי שאנחנו. כמו שהנסיך היה חייב לשמור על הכללים בארמון כדי להיות בקשר עם המלך ולהיות נסיך ככה גם המחויבות שלנו למצוות מאפשרת לנו להיות חלק מעם ישראל ומחברים לקב"ה.

סיכום -

בחיים שלנו יש הרבה חוקים שאנחנו צריכים לציית להם.

לפעמים מדובר בציות למישהו גדול או חכם מאיתנו, ולפעמים למערכת חוקים כמו בכבישים או בבית הספר. כשאנחנו מצייתים לחוקים אנחנו מחייבים אליהם.

אנחנו מבינים שכדאי לנו לפעול לפי החוקים האלה, כי הם נועדו לעזור לנו, כמו בסיפורים על האריה שאהב תות ועל ההינדיק.

המצוות הן החוקים והכללים שהקב"ה נתן לנו, וכמו שאמרנו בפעולות הקודמות, ה' ברא את העולם והוא רוצה להפוך אותנו לאנשים טובים יותר. בפעולה ראינו שיש צורך לשמור על כללי המשחק ושחוקים עוזרים לנו בכבישים ובשבט. בדיוק ככה גם המצוות עוזרות לנו לקיים את רצון ה'.

נספח 1

שאלות של אסור או מותר:

1. לעבור ברמזור ירוק
2. לחצות את הכביש בין מכוניות
3. לנסוע באוטו בלי לחגור חגורה
4. לרכוב על אופניים עם קסדה
5. להסתכל בסרטון בטלפון כשהולכים ברחוב
6. להסתכל ימינה ושמאלה לפני שחוצים
7. לרוץ אחרי הכדור לכביש
8. ללכת בשביל אופניים
9. לחכות עד שהרכבים עוצרים בשני צידי הכביש, ואז לחצות
10. לחצות כביש באלכסון
11. לנסוע רק עם מי שיש לו רישיון
12. לעצור באמצע כביש מהיר
13. לעלות על רכב לא מוכר
14. לשבת ליד הנהג מגיל 14
15. לעמוד תוך כדי נסיעה

נספח 2

האריה שאהב תות (תרצה אתר)

אבל האריה בכה ורצה רק תות.
ואת עיניו ניגב וניגב כל הזמן בסמרטוט.
ורצה רק תות.
כל הזמן בכה וכל הזמן רצה תות ותות.

פעם אחת הלכו ילדים קטנים לטייל ביער ההוא,
ולילדים ההם היה תות.
כי במקום שבו הם גרו ושממנו לטיול יצאו
היה תות.
וכשהם יצאו לטיול אימא שלהם שמה להם בתיק האוכל תות
כדי שאם פתאום יהיו רעבים, יוכלו לאכול תות.
הרבה תות.

ראה האריה את הילדים
והריח תות.
התקרב אליהם ואמר:
תנו לי תות.

פעם היה אריה שאהב רק תות.
לא בשר ולא גבינה, רק תות פשוט.
לא דייסה ולא קקאו, רק תות הוא רצה,
תות. לא לחם, לא אורז ולא ביצה,
רק תות.
וביער הרחוק ההוא, שבו הוא היה גר,
לא היה תות.
ישב האריה ובכה, ובכה, ואמר:
אני רוצה תות.

באה אימא שלו, הלבאיה, ואמרה לו, תשמע, חמוד,
אין תות. ביער שלנו אין תות.
יש פטל, שזיפים, סיגליות, מרק,
יש אורז, צ'יפס, קבב וארטיק ומיץ ממתק,
אבל תות אין. אין.
תפסיק לבכות ותפסיק להתאונן.

המשך נספח 2

הילדים נבהלו מאוד.

הם פחדו מחיות

גדולות.

והם גם לא הבינו את שפת האריות.

ולא ידעו שהוא מבקש תות.

הם חשבו שהוא רוצה לטרוף אותם אולי -

אז הם ברחו. ברחו מהר-מהר ודי.

וכשהם ברחו נפלו להם תיקי האוכל עם התות

והאריה הרים את התיקים והתחיל לאכל את התות.

אכל האריה את התות,

ואכל ואכל עוד תות

ועוד ועוד תות,

עד שגמר הכול

ואמר: פויה,

אני לא אוהב תות.

אני בכלל לא אוהב תות.

זאת הייתה פשוט

טעות

כל העניין הזה

עם התות.

ומאז הוא אוכל רק מה שאימא שלו מכינה

ולא רוצה דברים שאין ושרק לילדים אחרים יש.

הוא אוכל ביצה ולחם וגבינה לבנה

והוא כבר לא בוכה ולא מתנהג כמו טיפוש.

ומה עם הילדים? (כך אתם בוודאי רוצים לשאול)

הילדים חזרו הביתה וביקשו מהר לאכול.

וכל אימא ואימא שאלה את הילד שלה:

מה אתה רוצה לאכול, חמוד?

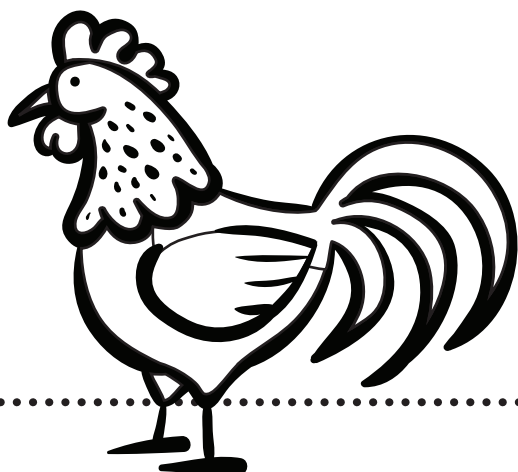
וכל ילד וילד ענה על השאלה

רק במילה אחת. איזו מילה?

תות!

נספח 3

פעם אחת נפל בן מלך אחד לשיגעון שהוא תרנגול הודו הנקרא "הינדיק",
 וצריך הוא לישיב ערום תחת השולחן ולגרור חתיכות לחם ועצמות כמו הינדיק,
 וכל הרופאים נואשו מלעזור לו ולרפאותו מזה, והיה המלך בצער גדול מזה,
 עד שבא חכם אחד ואמר: אני מקבל על עצמי לרפאותו!
 והלך והפשיט גם כן את עצמו ערום וישב תחת השולחן אצל בן המלך הנ"ל וגם כן גרר פרורים ועצמות.
 ושאלו בן המלך: "מי אתה? ומה אתה עושה פה?" והשיב לו: "ומה אתה עושה פה?"
 אמר לו: "אני הינדיק" אמר לו: "אני גם כן הינדיק!"
 וישבו שניהם יחד כך איזה זמן, עד שנעשו רגילים זה עם זה.
 ואז רמז החכם לבני הבית להשליך להם כותנות.
 ואמר החכם "ההינדיק" לבן המלך: "אתה חושב, שהינדיק אינו יכול לילך עם כותנת? יכולים להיות לבוש כותנת ואף על פי כן יהא הינדיק!
 כי במקום אחד ראיתי הינדיק עס לבושים בכותנות". ולבשו שניהם הכותנת.
 ואחר איזה זמן רמז והשליכו להם גם מכנסים. ואמר לו החכם גם כן: "אתה חושב שעם מכנסים לא יכולים להיות הינדיק?! וכו'" עד שלבשו
 המכנסים, וכן את שאר הבגדים.
 ואחר כך רמז והשליכו להם מאכלי אדם מהשולחן, ואמר לו: "אתה חושב שאם אוכלים מאכלים טובים אז כבר אינך הינדיק?! אפשר לאכול
 גם להיות הינדיק" ואכלו.
 ואחר כך אמר לו: "אתה חושב, שהינדיק מוכרח להיות דווקא תחת השולחן? יכולים להיות הינדיק ולהיות אצל השולחן!"
 וכן התנהג עמו עד שריפא אותו לגמרי.
 והנמשל מובן למבינים.

הצרות למדריכים:

פעולה 4: היכרות עם המצווה "והדרת פני זקן"

רציונל:

בפעולה נתמקד במצווה אחת, "והדרת פני זקן", ודרכה ננסה ללמוד על מצוות בכלל. לפי מצוות "והדרת פני זקן", עלינו לכבד כל אדם שגדול מאיתנו. מה זה אומר לכבד? ומה זה אומר אדם שגדול מאיתנו? האם הכוונה היא גדול בגיל, או שזה כולל גם אדם שגדול מאיתנו בחוכמה או בניסיון החיים? בפעולה ננסה לברר מה בדיוק פירוש "זקן" ומה פירוש המילה "והדרת". דרך המצווה המסוימת שלנו נלמד שאפשר להתחבר אל המצווה בעזרת היכרות איתה, וכך להתקדם אל עבר קיום מצוות מתוך מחויבות ושמחה.

מטרות:

1. החניכים יפרשו את המשמעות של המילים "והדרת" ו"זקן" ויבינו את משמעות המצווה.
2. החניכים יבינו שהלימוד על מצווה זו הוא דוגמה ללימוד שאפשר ללמוד על כל מצווה.
3. החניכים ישתפו אילו אנשים לדעתם הם "זקנים" והמצווה מורה לכבדם.

ציוד:

- תחפושות
- דפים
- טושים או צבעים

מהלך הפעולה:

שלב א -

נעשה סיעור מוחות עם החניכים: מה הדבר שעולה לכם לראש כשאומרים את המילה "זקן"? לחלופין נפזר כרטיסיות שבהן תמונות של אנשים ונשאל את החניכים: מי מהם זקן (נספח 1)?

שלב ב -

נקרא את הפסוקים בתורה הנוגעים לציווי לכבד זקנים: "מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוִים וְהִדַּרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיִרְאתָ מֵאֱלֹקֶיךָ אֲנִי ה' (ויקרא יט, לב).

נשאל את החניכים: האם התורה התכוונה שנכבד את רק מי שגדול מאיתנו בגיל? מה עוד יכול להיות זקן? מה יש לאנשים זקנים שאין לנו? האם יש להם חוכמה אחרת?

נפזר מחדש את הכרטיסיות שבהן התמונות של האנשים ונשאל שוב: מי מהם זקן? ננחה את החניכים לחשוב על זקנים שאינם רק זקנים בגיל אלא גם על אנשים שיש להם יותר חוכמת חיים מאיתנו.

שלב ג -

נסביר לחניכים את פירוש המילה "והדרת" - וכיבדת.

כדי להמחיש זאת נשחק איתם משחק תחפושות: בכל פעם מישהו מתחפש לדמות אחרת, וצריך להחליט אם יש לו הדר (=כבוד) או לא.

דמויות: מלך, שחיין, ראש הממשלה, אדם מבולגן (יהושע הפרוע), רב, קוסם.

אם החניכים אינם יכולים לצייר, אפשר להביא פלסטלינה וליצור דמויות

אפשר לצפות את שני הדגרים בהתאם לרמת החניכים

אפשר כחובן להכניס צוד

שלב ד -

נשאל את החניכים: איך מכבדים אדם זקן? איך אנחנו כשבת וכל חניך וחניכה בפני עצמם יכולים לכבד יותר אנשים זקנים? עכשיו שאתם יודעים את ההסבר של המצווה, ההיכרות עם המצווה גורמת לכם לרצות לקיים אותה?

נציג לחניכים דרכים לכיבוד זקנים (נספח 2).

סיכום -

בפעולה למדנו מהי המצווה "והדרת פני זקן". למדנו מה פירוש המילה "והדרת" ולאילו זקנים התכוונה התורה. לאחר שהבנו את המצווה פשוט לנו יותר לקיים אותה, וכמו שהבנו את המצווה הזו נוכל ללמוד עוד על שאר המצוות כדי שנוכל להבין אותן יותר ולהתחבר גם אליהן.

הדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

זה הזמן לעבור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר בראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים חשובים שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

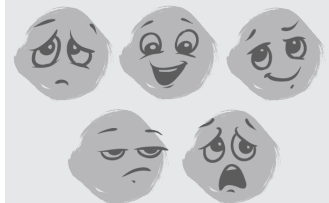
שם:

חשוב שנדבר על:

שם:

חשוב שנדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו חשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

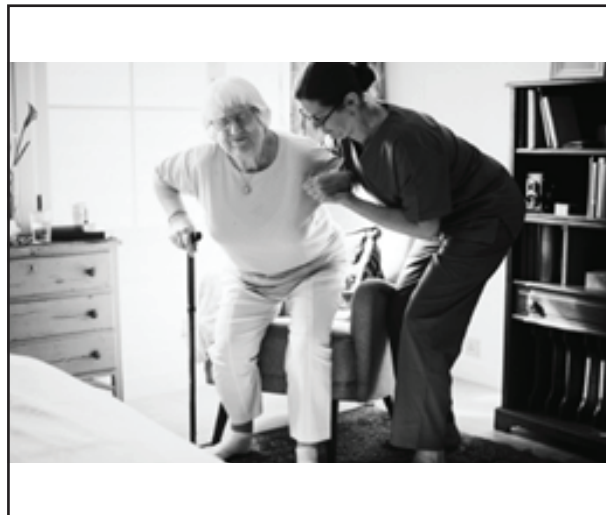
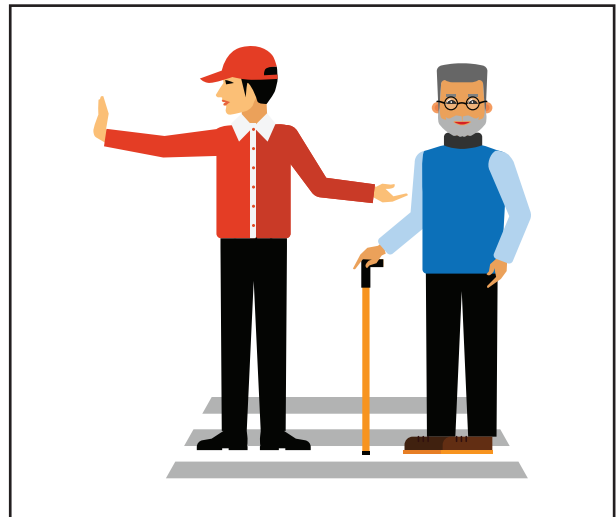
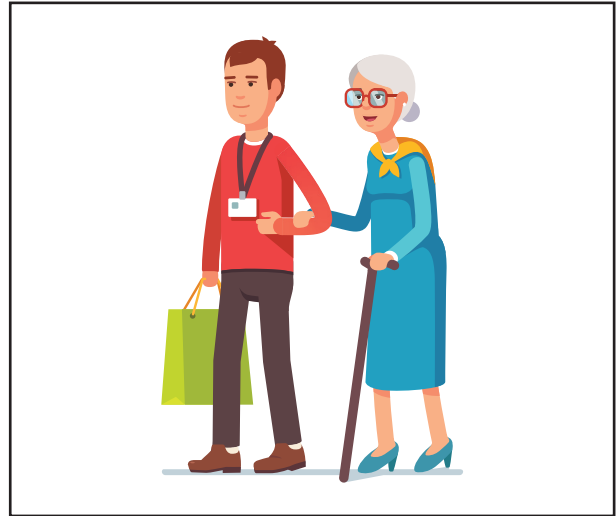

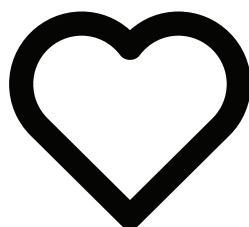
נספח 1

דמויות

נספח 2

עושים

שבוע 3

הצרות למדריכים:

פעולה 5: מקיימים את המצוות מתוך שמחה - ושמחת במצוותך

רציונל:

אחרי שדיברנו על המצוות, על המחויבות ועל החיבור עם הקב"ה שהן מאפשרות לנו, נרצה לבנות קומה נוספת: איך אנחנו מקיימים את המצוות שלנו? אילו תחושות מלוות אותנו כשאנחנו מקיימים מצוות? בפעולה נלמד איך אנחנו עושים את המצוות מתוך שמחה גם כשקל לקיים את המצווה וגם כשלא.

מטרות:

1. החניכים יגדירו מה גורם להם לשמוח, להרגיש טוב. מה גורם להם הנאה.
2. החניכים יחברו בין מה שגורם להם להרגיש טוב לבין הדרך שבה הם מקיימים את המצוות.
3. החניכים ישתפו מה משמח אותם או מה הם אוהבים בקיום המצווה.

מהלך הפעולה:

שלב א -

נבקש מהחניכים לספר מה הדבר שהכי משמח אותם. לחלופין נשאל את החניכים (בהתאם למה שמשמח את החניכים שלנו): האם הכי משמח אתכם לשחק? האם הכי משמח אתכם לשמוע מוזיקה?

שלב ב -

נשחק עם החניכים משחק שהם אוהבים. המטרה היא שהמשחק יצחיק וישמח אותם. למשל: תופסת, תחרות שירים, מי צוחק הכי חזק, חבילה עוברת שבסוף כולם מקבלים פרס. לאחר מכן נשחק איתם משחק שהם אוהבים פחות, שישעמם אותם ולא יהיה כיף. למשל: משחק השקט, לעמוד בלי לזוז, לסדר ולנקות, לקרוא סיפור או טקסט ארוך (עדיף ללא ציורים).

שלב ג -

נשאל את החניכים:

- באיזה משחק אתם מעדיפים לשחק, בראשון או בשני?
- מי חושב שאנחנו אוהבים את המשחק הראשון כי הוא משמח אותנו?
- מי אוהב לעשות דברים שמשמחים אותם?
- איך כיף לנו יותר לעשות דברים, בשמחה או בעצב?

שלב ד -

נשחק עם החניכים את סבב התנועות, אבל במקום תנועות יבחר כל חניך מצווה שהוא עושה בשמחה. הוראות המשחק: יושבים במעגל, עושים קצב ושרים יחד "סבב המצוות של שבט יובל, בשביל מה משחקים? בשביל לא להיפסל".

כל אחד בתורו יאמר מצווה ויצטרך להוסיף למצווה תנועה שקשורה אליה.

בסוף הסבב כל חניך וחניכה יאמרו את המצווה שלהם ויחוו את התנועה שבחרו. אחרי התנועה הם יאמרו מצווה של חניך אחר בתנועה של אותו חניך ויעבירו אליו את התור.

אם יש משחק שאתם יודעים שהחניכים שלכם אוהבים מאוד, שחקו אותו

תנועות קשורות ככל האפשר, ואם החניכים מתקשים לבחור, מומלץ לבחור איתם יחד איזו מצווה הם אוהבים

בהתאם לרמה אפשר אחרי כמה סבבים לתת לחניכים לבחור עוד מצווה כדי להראות שיש הרבה מצוות שאנחנו עושים בשמחה

שלב ה -

נשאל את החניכים:

- אם נעשה מצוות בשמחה, זה יגרום לנו לרצות לעשות הרבה מצוות?
- אם נעשה מצוות בשמחה, זה יגרום לנו להרגיש טוב?
- איך אנחנו רוצים לקיים את המצוות, בשמחה או בעצב?

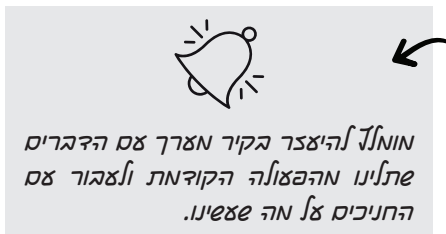

בדיקת דופק

כמה חניכים היצאו לפעולה?

זה הזמן לעצור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מניע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים שחשו שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

נשאל על כל תמונה: מתי יכול להיות קשה יותר לעזור? איך אף על פי שקשה לפעמים לכבד זקנים אנחנו יכולים לעשות זאת בשמחה? האם לפעמים משמח פשוט לעשות את הדבר הנכון, לקיים את המצווה למרות הקושי? מי חושב שהוא יכול לכבד אנשים זקנים בשמחה?

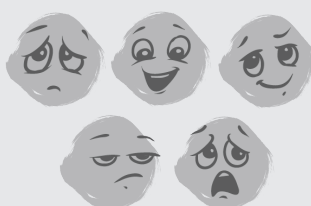
סיכום -

בפעולה ראינו שיש דברים שמשמחים אותנו, ויש דברים שגורמים לנו להיות עצובים או משועממים. אם אנחנו בוחרים לעשות דברים מתוך שמחה, זה עושה לנו חשק לעשות עוד והופך את החוויה לטובה יותר. ככה גם במצוות. ראינו גם שלפעמים קשה לעשות מצווה, אבל אנחנו יכולים לבחור גם כן לשמוח מעצם זה שאנחנו מקיימים מצווה, שאנחנו עושים את רצון ה'.

אפשרות לצ'ופר:

לחלק עוגיות חיוכים לחניכים.

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

סיכום המערך והתנסות

פעולה 6: מתחברים למצוות

הדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

רציונל:

זו הפעולה האחרונה של החודש, ונרצה לחשוב מה אנחנו לוקחים איתנו מחודש הארגון. איך אנחנו שומרים על המצוות ביום-יום ובחורים לקיים אותם מתוך אהבה ושמחה? נעשה זאת דרך המצווה שלנו, "והדרת פני זקן", ונראה איך אנחנו יכולים לקיים אותה גם בבית ובסביבה שלנו.

מטרות:

1. החניכים ישתפו איך הם מרגישים כלפי אדם זקן או חכם שהם מכירים.
2. החניכים יכירו בעצמם איך הרגשות שלהם גורמים להם להתחבר למצווה ולרצות לקיים אותה.
3. החניכים יצאו לקיים את מצוות "והדרת פני זקן".

זה הזמן לעזור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר בראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מציג בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים שחשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

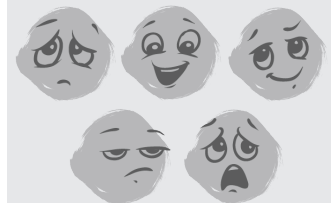
שם:

חשוב שנדבר על:

שם:

חשוב שנדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

אם אין אפשרות לצאת לבית אבות, עשו את שתי האפשרויות האחרות.

מהלך הפעולה:

שלב א -

נעשה עם החניכים יישום נושא: נצא לבית אבות לשמח, לעזור, לעשות קבלת שבת, לשחק עם הדיירים. לחלופין, החניכים יתקשרו לסבא, לסבתא או לקרוב משפחה מבוגר לשאול אותם מה שלומם. עוד אפשרות היא שהחניכים יציירו ציורים או יכתבו מכתבים, ונעביר את הציורים והמכתבים לבית אבות.

אם אתם יוצאים להתנדבות הבית אבות, דאגו על שלב זה. אפשר לצפות בסרט המוצג אחר.

שלב ב -

נצפה עם החניכים בסרט up, פתוח ברשת במגוון אתרים.

שלב ג -

נעבד עם החניכים את הפעילות שעשינו. נשאל אותם איך הרגישו ביישום הנושא. ניתן להשתמש בכרטיסי רגשות (נספח 1) לעיבוד. מי הרגיש שזה עשה לו טוב? שימח אותו? מה אנחנו יכולים ללמוד מהילד בסרט על כיבוד זקנים? איזה אדם מבוגר אתם מכירים? מה אתם מרגישים כלפי אותו אדם? האם הרגשות האלה גורמים לכם לרצות לקיים את המצווה?

סיכום

לסיכום נציג לחניכים כרטיסיות שבהן הנושאים של כל הפעולות מהחודש. נשאל אותם בכל כרטיסייה על מה דיברנו, נזכיר להם דברים מרכזיים שנעשו בכל פעולה ונבקש מהם לסדר אותם לפי סדר הפעולות (נספח 2).

נסכם במילים שלנו את המהלך שעברנו, את הרעיון שהמצוות הן ביטוי לקשר עם הקב"ה והן הופכות אותנו לאנשים טובים יותר. נזכיר את החיבור והמחויבות שלנו ושנאנחנו רוצים תמיד לפעול מתוך שמחה.

נספח 1

כרטיסי רגשות

עצב

שמחה

אהבה

כעס

בלבול

התרגשות

המשך נספח 1

גאווה

סקרנות

פחד

בושה

נספח 2

פעולות מרכזיות במערך

1. מהן מצוות?
2. המצוות הן הקשר שלנו עם הקב"ה והדרך שלנו לקיים את רצונו
3. מחויבים למצוות
4. מצוות "והדרת פני זקן"
5. עושים מצוות בשמחה
6. יוצאים לקיים את המצווה

